

แนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัด
กรองนักเรียนของโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์*

GUIDELINES FOR STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM
MANAGEMENT IN AN ASPECT OF STUDENTS SCREENING OF
MUANGKLANGWITTHAYAKHOM SCHOOL, PHETCHABUN PROVINCE

จุฑามาศ ช้างคำ¹, ณัฏฐ์ รัตนศิริณิชากุล² และ พิทยา แสงสว่าง³

Jutamad Changkham¹, Nat Rattanasirinichakun² and Phitthaya Saengsawang³

¹⁻³มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹⁻³Naresuan University, Thailand

Corresponding author E-mail: jutamadc65@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส แรงบันดาลใจ ผลลัพธ์ 2) สร้างและตรวจสอบแนวทาง 3) ทดลองใช้และประเมินแนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ในการวิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส แรงบันดาลใจ ผลลัพธ์ สร้างและตรวจสอบแนวทาง ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน และผู้ให้ข้อมูล จำนวน 11 คน ในการทดลองใช้ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ประเด็นการสนทนา แบบบันทึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาแบบประเมิน แบบถอดบทเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ จุดแข็งของโรงเรียน การทำงานเป็นทีม การมีภาคีเครือข่ายที่มีความเข้มแข็ง โอกาส คือ ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครู แรงบันดาลใจ คือ ครูมีความต้องการพัฒนาทักษะการทำงานให้สูงขึ้น และผลลัพธ์ที่ดีที่จะเกิดขึ้น คือ นักเรียนได้รับการพัฒนาจากการคัดกรองที่ถูกต้อง ครูใช้การคัดกรองนักเรียนได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

* Received 31 May 2024; Revised 5 June 2024; Accepted 26 June 2024

2. ผลการสร้างและตรวจสอบแนวทาง มีองค์ประกอบดังนี้ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า (2) ด้านกระบวนการ (3) ด้านผลผลิต และผลการตรวจสอบแนวทางมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้ มีการสะท้อนผลและถอดบทเรียนผลการดำเนินงานหลังปฏิบัติงาน (AAR) (1) ด้านปัจจัยนำเข้า ทีมงานมีภาระงานหลายด้านจึงมีเวลาในการเตรียมการน้อยเกินไป (2) ด้านกระบวนการ ครูยังไม่เกิดทักษะเท่าที่ควร ให้ผู้บริหารได้เข้าร่วมวง PLC ของครูครบทุกครั้งที่เพื่อรับทราบปัญหาที่พบขึ้นการปรับปรุง (3) ด้านผลผลิต ข้อมูลสารสนเทศ และผลการจัดกลุ่มที่ผ่านการคัดกรองครูต้องรักษาความลับของนักเรียนโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, การคัดกรองนักเรียน

Abstract

The objectives of this research were to 1) analyze strengths, opportunities, aspirations, and results, 2) create and inspect, and 3) implement with the management of the student care and assistance system in screening students of Muangklangwitthayakhom School Phetchabun province. A sample of 10 people were selected in analyzing strengths, opportunities, aspirations, and results. 6 experts in create and review guidelines, and 11 informants in implementing. The tools were group discussion topics, reflection form. The data were analyzed by using content analysis. The results were as follows;

1. The analysis revealed that strengths consisted of teamwork culture, strong networks' participation, opportunities consisted of Director give morale for teachers, inspiration consisted of Teachers' intention to develop higher working skills, and good results that will occur consisted of Students are developed through correct screening, Teachers can use student screening efficiently and effectively.

2. The results of building and monitoring are the following elements: (1) Import (2) Process (3) Output. Information in developing the quality of the students and the evaluation of guidelines is very appropriate.

3. The implementation showed that the results are reflected and the lessons are taken out of after-work (AAR) (1) Import factors (input) so many applications have little time to prepare for them. (2) Processes. teachers do not have the skills they should be prepared. The executives are always attending the PLC of the teacher for the benefit of improvement problems. (3) Output, information and grouping results that are screened must be kept secrets of the students, especially at risk groups.

Keywords: Management, Student care and support system, Student screening

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นับเป็นปัจจัยเร่งที่สำคัญทำให้โลกไร้พรมแดนเกิดการไหลทะลักของข้อมูลข่าวสารทั้งทางบวกและทางลบ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของบุคคลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้โดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชนในวัยเรียน เช่น ปัญหาสุขภาพจิต เกิดความเครียดและปรับตัวไม่ได้ การฆ่าตัวตาย เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) จากรายงานสถิติของกรมสุขภาพจิต พบว่า ปัญหาของเยาวชนในโรงเรียน ร้อยละ 30 ของนักเรียนมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิตที่แสดงออกมาในลักษณะต่างๆ เช่น ปัญหาทางอารมณ์ มีอาการซึมเศร้า ท้อแท้ และหาทางออกด้วยการฆ่าตัวตาย นอกจากนี้เยาวชน 1 ใน 10 เท่านั้นที่ได้รับการช่วยเหลือให้เข้าใจปัญหาของตนเองและสามารถใช้ศักยภาพของตนในการแก้ปัญหา (กรมสุขภาพจิต, 2554) ผลพวงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตเด็กและเยาวชน ทั้งวิกฤตการณ์การเรียนออนไลน์ที่บ้านในช่วงโควิด ซึ่งมีเด็กจำนวนมากปรับตัวไม่ได้จนอยู่ในภาวะความเครียด หลายคนป่วยเป็นโรคซึมเศร้า เสี่ยงต่อการทำร้ายตัวเองหรือฆ่าตัวตายในที่สุด (เปรมยุตา สูดจำ, 2664) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เล็งเห็นความสำคัญหาปัญหา จึงมีนวัตกรรม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมืออีกชิ้นหนึ่งที่จะ

ช่วยให้โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ใช้กลไกในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน ศตวรรษที่ 21 ซึ่งแวดล้อมไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมที่มีความเร็ว ร้อน แรง และร้าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องในการ ดำเนินงาน ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการที่ให้สถานศึกษา จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้น เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม (กนิษฐ์ภา แก้วจินดา, 2560) ทั้งนี้ โรงเรียนต้องมีการบริหารจัดการที่มีแนวทางการบริหารที่ชัดเจน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ การ วางแผนงานที่มีแนวทางไปในทิศทางเดียวกัน จึงจะสามารถพัฒนาการดำเนินงานระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กระบวนการ SOAR Analysis เป็นการ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมขององค์กรเพื่อการพัฒนายุทธศาสตร์ในเชิงบวก เน้นจุดแข็ง สิ่งที่ประสบ ความสำเร็จที่ผ่านมา ค้นหาโอกาสแห่งความสำเร็จ สร้างแรงบันดาลใจนำไปสู่เป้าหมายที่ กำหนดไว้ร่วมกันของผู้บริหาร ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนและอีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยง วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย (วนิดา แสนอินตะ, 2565)

การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการดูแล นักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนหลุดการจากเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม เป็นโรงเรียนมัธยมขนาดกลาง เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 300 คน จำนวนครู 25 คน ผู้บริหาร 2 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 15 คน จาก รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ของโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม ปี พ.ศ. 2565 พบว่ามาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีแผนพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานที่ 2 เพื่อยกระดับให้สูงขึ้น โดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในมาตรฐานที่ 2 นี้ เป็นส่วนที่ยังต้องได้รับการพัฒนา (โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม, 2566)

ข้อมูลการรายงานผลการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม (2566) พบว่ามีการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับดี มีการดำเนินกิจกรรม 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรอง นักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และ 5) การส่งต่อ และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจของโครงการ พบว่า การคัดกรองนักเรียนมีค่าน้อยสุด และควร

ได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก การคัดกรองนักเรียน มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยผลการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน และโรงเรียนได้มีแนวทางในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส แรงบันดาลใจ ผลลัพธ์ บริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบแนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อทดลองใช้แนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระบบคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส แรงบันดาลใจ ผลลัพธ์ บริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม โดยจัดให้มีการประชุมผู้บริหารโรงเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้บริหาร 2 คน ครูประจำชั้น จำนวน 6 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ประเด็นการสนทนาเกี่ยวกับจุดแข็ง โอกาส แรงบันดาลใจ และผลลัพธ์ในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระบบคัดกรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม **การเก็บรวบรวม**

ข้อมูล จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในประเด็น การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ **การวิเคราะห์**
ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบแนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์
ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์เนื้อหา ในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างและตรวจสอบ
แนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive
selection) **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ประกอบด้วย คู่มือการใช้แนวทางการบริหารจัดการระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยทำการติดต่อ
ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้ทรงคุณวุฒิ นัดหมายเพื่อนำคู่มือ และ
แบบสอบถามความเหมาะสมให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ **การวิเคราะห์ข้อมูล** ข้อมูลเชิงคุณภาพ
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอน 3 การทดลองใช้และประเมินการใช้แนวทางทางการบริหารจัดการระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัด
เพชรบูรณ์ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ แนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในการคัดกรองนักเรียน โดย โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR) ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นนักเรียน จำนวน 11
คน **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** คู่มือแนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ และ แบบบันทึกการ
ทบทวนหลัง การปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยได้
ดำเนินการทดลองใช้คู่มือแนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัด
กรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ **การวิเคราะห์ข้อมูล** ข้อมูลเชิง
คุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส แรงบันดาลใจ และผลลัพธ์ในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการประชุมผู้บริหารโรงเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยผู้ให้ข้อมูลจำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้บริหาร 2 คน ครูประจำชั้น จำนวน 6 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ปรากฏผลดังนี้ (1) จุดแข็ง(Strengths) พบว่า โรงเรียนมีบรรยากาศการทำงานเป็นทีมที่ดี มีวัฒนธรรมในการทำงานเป็นทีม มีการประสานงานในการคัดกรองนักเรียน การมีภาคีเครือข่ายที่มีความเข้มแข็ง (2) โอกาส (Opportunities) พบว่า มีโอกาสจากการสร้างแรงจูงใจภายนอก จากผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครู และโอกาสจากสร้างบรรยากาศการทำงานเป็นทีมของครู ครูในโรงเรียนได้ร่วมมือกันค้นหาวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน (3) แรงบันดาลใจ (Aspirations) พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาทักษะการทำงานของตนเอง และการทำงานเป็นทีมให้สูงขึ้น มีความต้องการพัฒนาให้นักเรียนได้รับโอกาสการพัฒนาตนเองอย่างถูกทางด้วยการคัดกรองนักเรียน (4) ผลลัพธ์ที่ดีที่จะเกิดขึ้น (Results) พบว่า คณะครูมีการทำงานเป็นทีมในการคัดกรองนักเรียน ครูมีทักษะความรู้ ความสามารถในการคัดกรองนักเรียนได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นักเรียนได้รับการพัฒนาจากการคัดกรองที่ถูกต้อง

2. ผลการสร้างและตรวจสอบแนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์

2.1 ผลการสร้างแนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ มี 3 องค์ประกอบ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีทีมนำดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน ให้ความรู้การใช้งานเครื่องมือการคัดกรองนักเรียน มีเครื่องมือที่สามารถรวบรวมสารสนเทศที่ทันสมัย และผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจให้ครู รวมถึงการมีข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่ถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริง (2) ด้านกระบวนการ (Process) นำกระบวนการ PDCA เป็นขั้นกระบวนการขับเคลื่อนการคัดกรองนักเรียน การเตรียมการให้ความรู้ครูผู้ใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียนโดยทีมดำเนินการ มีการฝึกครูในการปฏิบัติครูใช้

เครื่องมือ (3) ด้านผลผลิต (Output) การจัดกลุ่มนักเรียนที่ผ่านการคัดกรองที่ถูกต้อง ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ผลทดลองใช้และประเมินการใช้แนวทางทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นนักเรียน จำนวน 11 คน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผลการทดลองใช้แนวทาง โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน (1) ขั้นเตรียมการ มีการเตรียมความพร้อมของครูโดยการสร้างทีมนำ และกำหนดปฏิทินดำเนินการ รวบรวมเอกสารการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) ขั้นการวางแผน ประชุมชี้แจงคณะครูเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับครูประจำชั้นให้มีทิศทางเดียวกัน และแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานการคัดกรองนักเรียน (3) ขั้นดำเนินการ ครูประจำชั้นดำเนินการคัดกรองนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง จากข้อมูลในขั้นที่ 1 ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยแหล่งข้อมูลจากระเบียนสะสม เครื่องมือการประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) แบบประเมินฉลาดทางอารมณ์ (EQ) การสำรวจพฤติกรรมนักเรียน แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการคัดกรองนักเรียนนี้อาศัยเครื่องมือคัดกรองที่เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ครูได้ฝึกทำจาก ขั้นเตรียม (4) ขั้นการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินการทำงานของโปรแกรมจากครู แลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมงานระหว่างทีม และผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามการดำเนินงานให้ตรงตามปฏิทินที่ตั้งเป้าไว้ (5) ขั้นการปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสม นำผลการประเมินปรับปรุงโปรแกรมให้มีความเหมาะสม การใช้แนวทางคัดกรองที่มีข้อมูลมากส่งผลให้โปรแกรมมีความเข้าต่อการประมวลผล

3.2 ผลการประเมินการใช้แนวทาง มีการสะท้อนผลและถอดบทเรียนผลการดำเนินงานหลังปฏิบัติงาน (AAR) แบ่งเป็นประเด็น ดังนี้ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) การสะท้อนผล (Reflection) ผู้ร่วมใช้แนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพบว่า ทีมนำมีภาระงานหลายด้านจึงมีเวลาในการเตรียมการน้อยเกินไป ส่งผลให้การฝึกการใช้งานเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เครื่องมือที่สามารถรวบรวมสารสนเทศที่ทันสมัยแต่ขนาดของตัวอักษรเล็กไม่เหมาะกับครูบางท่าน (2) ด้านกระบวนการ

(Process) การสะท้อนผล (Reflection) ผู้ร่วมใช้แนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า การเตรียมการให้ความรู้ครูผู้ใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียนโดยทีม นำใช้เวลาไม่น้อยเกินไป ทำให้ครูยังไม่เกิดทักษะเท่าที่ควร ขั้นการวางแผน การแต่งตั้ง คณะทำงานควรเพิ่มจำนวนผู้รับผิดชอบ และควรมีการเตรียมข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคลให้พร้อมก่อนดำเนินการคัดกรอง ขั้นดำเนินการ ควรมีการกำหนดเป้าที่เป็นจำนวน นักเรียนที่คัดกรองได้ในแต่ละชั้นต่อวัน ควรมีสื่อการเรียนรู้ที่สามารถรายงานผลที่เป็นปัจจุบัน ผ่านแอปพลิเคชันในมือถือ และเมื่อครูคัดกรองนักเรียนแล้วพบว่า มีนักเรียนที่มีปัญหา ควร แจ้งให้ผู้บริหารทราบทันที เพื่อช่วยเหลือดูแล พัฒนาแก้ไขได้ทัน ขั้นการติดตาม ควรให้ ผู้บริหารได้เข้าร่วมวง PLC ของครูครบทุกครั้งเพื่อรับทราบปัญหาที่พบ และเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงาน ขั้นการปรับปรุง ควรระบุข้อคิดเห็นเป็นข้อ ๆ และตั้งเป้าหมายระยะเวลา ในการปรับปรุงที่ชัดเจน (3) ด้านผลผลิต (Output) การสะท้อนผล (Reflection) ผู้ร่วมใช้แนว ทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ข้อมูลสารสนเทศและผลการจัด กลุ่มนักเรียนที่ผ่านการคัดกรองครูต้องรักษาความลับของนักเรียนโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส แรงบันดาลใจ และผลลัพธ์ในการบริหารจัดการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางวิทยาเขต จังหวัด เพชรบูรณ์ พบว่า จุดแข็งของโรงเรียนมีบรรยากาศการทำงานเป็นทีมที่ดี มีวัฒนธรรมในการ ทำงานเป็นทีม มีโอกาสจากการสร้างแรงจูงใจภายนอก จากผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครู และโอกาสจากการสร้างบรรยากาศการทำงานเป็นทีมของครู มีแรงบันดาลใจ ต้องการพัฒนา ทักษะการทำงานของตนเอง และการทำงานเป็นทีมให้สูงขึ้น มีความต้องการพัฒนาให้นักเรียน ได้รับโอกาสการพัฒนาตนเองอย่างถูกทางด้วยการคัดกรองนักเรียน มีผลลัพธ์ที่ดีที่จะเกิดขึ้น คณะครูมีการทำงานเป็นทีมในการคัดกรองนักเรียน ครูมีทักษะความรู้ ความสามารถในการคัด กรองนักเรียนได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นักเรียนได้รับการพัฒนาจากการคัดกรองที่ ถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องมาจากการวิเคราะห์ห้วงค์กรแบบ SOAR เป็นการวิเคราะห์ทางเชิงบวก โดยให้ทุกคนในองค์กรได้มีส่วนร่วม โดยเฉพาะในโรงเรียนที่ได้ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ร่วมกัน ดังนั้นจึงทำให้แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของ

โรงเรียนชัดเจน เป็นไปในทางเดียวกัน ด้วยความร่วมมือของคนในองค์กร และภาคีเครือข่ายของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ภิญโญ รัตนพันธ์ (2556) ได้วิเคราะห์ SOAR ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาก่อนหน้านี้ SOAR Analysis มีข้อดี คือ สามารถวิเคราะห์สภาพภายนอกและภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนากลยุทธ์ของโรงเรียน เป็นการพัฒนากลยุทธ์ของโรงเรียนในเชิงบวก นั่นคือ เป็นการพัฒนากลยุทธ์ของโรงเรียนโดยมุ่งไปที่จุดแข็ง สิ่งทีประสบความสำเร็จที่ผ่านมาของโรงเรียน ค้นหาโอกาสแห่งความสำเร็จสร้างแรงบันดาลใจ นำพาโรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรภายในโรงเรียน และสอดคล้องกับ วนิดา แสนอินตะ (2565) การพัฒนากลยุทธ์เพื่อการบริหารโรงเรียนเอกชนในสังคมไทยปัจจุบัน โดยใช้ SOAR Analysis พบว่า การใช้ SWOT Analysis เพื่อทำการวิเคราะห์ การวางแผนกลยุทธ์ และการพัฒนากลยุทธ์เพื่อการบริหารโรงเรียน ในสังคมไทยปัจจุบันยังถือว่าไม่เพียงพอ โรงเรียนควรปรับมาใช้ SOAR Analysis เพื่อการวิเคราะห์ การวางแผนกลยุทธ์และพัฒนากลยุทธ์ จึงจะเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่ตามมาสู่โรงเรียน

2. ผลการสร้างและตรวจสอบแนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า

ได้แนวทาง 3 องค์ประกอบ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) (2) ด้านกระบวนการ (Process) (3) ด้านผลผลิต (Output) ทั้งนี้ ได้จาก การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน ตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระบบคัดกรองนักเรียนรูปแบบการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน ที่มีโครงสร้าง รูปแบบการบริหารจัดการระบบนักเรียน สอดคล้องกับ ชนม์พิชา กิตติญาณกุล (2565) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน โรงเรียนในเครือข่ายนาสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ได้เสนอรูปแบบไว้ 4 องค์ประกอบ คือ (1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ สื่อ เครื่องมือ และนวัตกรรม (2) กระบวนการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน ใช้วงจรการบริหารคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง (3) ด้านผลผลิต ประกอบด้วย คุณภาพนักเรียน และสารสนเทศ และ (4) เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วยการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการประสานงาน สอดคล้องกับ กนิษฐ์ภา แก้วจินดา (2560) การวิจัย เรื่อง การพัฒนา

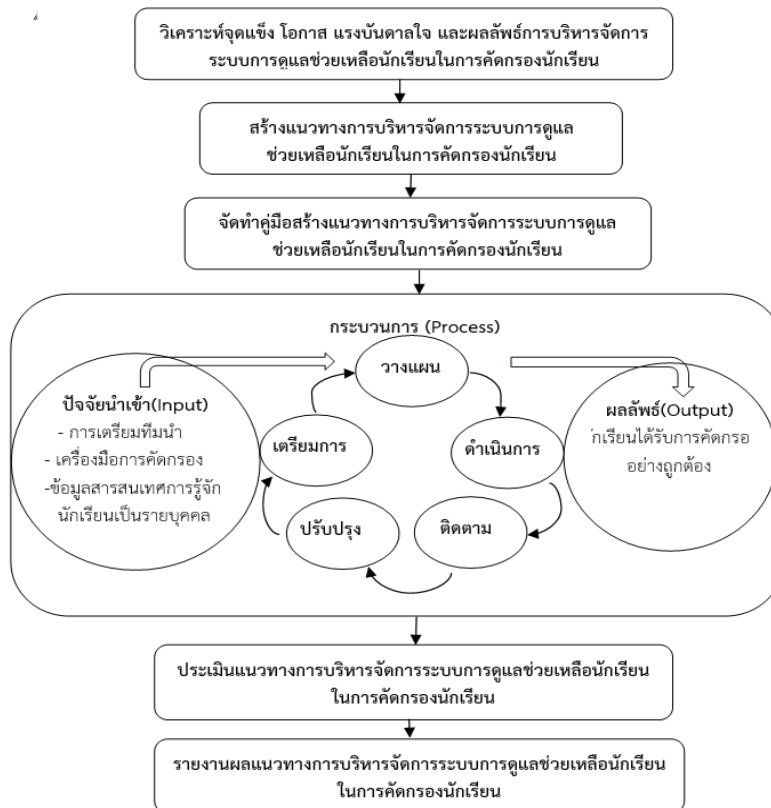
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และด้านผลผลิต องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านอาคารสถานที่ 4) ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การป้องกันและการคุ้มครอง การช่วยเหลือ การส่งต่อ ในส่วนของการคัดกรอง เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต คือการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน และประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาสถานศึกษา รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอนก อินัง (2563) เรื่อง แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้สรุปผลว่า 1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีสภาพการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ด้านกระบวนการ (Process) มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมและพัฒนา รองลงมา คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันช่วยเหลือแก้ไข การส่งต่อ และการคัดกรองนักเรียน 3. ด้านผลผลิต (Output) มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ครู และผู้ปกครอง รองลงมา คือ นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาป้องกันแก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ สอดคล้องกับ เนตรนภา คำหนองหัว้า (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบ 2) ขอบข่ายระบบ 3) กระบวนการและ 4) ประสิทธิภาพระบบ

3. ผลทดลองใช้และประเมินการใช้แนวทางทางการบริหารจัดการระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการทดลองใช้ ดำเนินงาน 5 ขั้นตอน 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นการวางแผน 3) ขั้นตอนดำเนินการ 4) ขั้นการติดตาม 5) ขั้นการปรับปรุง มีการสะท้อนผลและถอดบทเรียนผลการดำเนินงานหลังปฏิบัติงาน (AAR) (1) ด้านปัจจัยนำเข้า ทีมนำมีภาระงานหลายด้านจึงมีเวลาในการเตรียมการน้อยเกินไป ทั้งนี้เป็นเพราะระยะเวลาในการดำเนินการเตรียมความพร้อมน้อย อีกทั้งครูอาจได้รับผิดชอบหลายงาน สอดคล้องกับ ชนม์พิชา กิตติญาณกุล (2565) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน โรงเรียนในเครือข่ายนาสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย บุคลากรงบประมาณ สื่อ เครื่องมือ และนวัตกรรม (2) ด้านกระบวนการ สอดคล้องกับงานวิจัย บุญขันธ์ พันธ์วัฒน์ (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานคัดกรองนักเรียนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการใช้รูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเป็นระบบ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีความชัดเจนตรงกับความต้องการ กระชับเวลาและเอื้อต่อการทำงานของครู สอดคล้องกับ นัฏพันธ์ ดิศเจริญ (2565) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 1. การวางแผน เป็นการวางระบบซึ่งเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด 2. การดำเนินงาน เป็นการปฏิบัติร่วมกันของทุกคนโดยใช้กระบวนการ 3. การตรวจสอบประเมินผล เป็นการประเมินตนเอง ร่วมกันประเมิน 4. การปรับปรุงพัฒนา เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนา (3) ด้านผลผลิต ข้อมูลสารสนเทศและผลการจัดกลุ่มนักเรียนที่ผ่านการคัดกรองครูต้องรักษาความลับของนักเรียนโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง สอดคล้องกับ กนิษฐา แก้วจินดา (2560) การวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการคัดกรองเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทั้งนี้เพราะการคัดกรองนักเรียนทำให้มีการจัดกลุ่มที่ชัดเจนครูสามารถกำหนดวิธีการช่วยเหลือได้ แต่ทั้งนี้เกณฑ์การคัดกรองต้อง

มาตรฐาน เพื่อความมีประสิทธิภาพในการคัดกรองนักเรียน เพราะจะส่งผลต่อการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนได้ตรงตามความต้องการจำเป็นและเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน สอดคล้องกับ ศรีณย์ เปรมสุข (2566) การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา ควรนำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาไปกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เน้นไปที่ผลลัพธ์ ด้านการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้ครอบคลุมทุกด้าน ทุกมิติและควรกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินผลคุณภาพนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 แนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน

จากภาพที่ 1 แนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน ประกอบด้วยกระบวนการวิจัย ที่มีการดำเนินการจากการวิเคราะห์ (1) จุดแข็งของโรงเรียน (2) โอกาส (3) แรงบันดาลใจ (4) ผลลัพธ์ที่ดีที่จะเกิดขึ้น เพื่อสร้างแนวทางการบริหารจัดการ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า (2) ด้านกระบวนการ มีการเตรียมการให้ความรู้ครูผู้ใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียน วางแผนกำหนดการทำงาน ดำเนินการปฏิบัติการคัดกรองนักเรียน ติดตามผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุง (3) ด้านผลผลิต (Output) การจัดกลุ่มนักเรียนที่ผ่านการคัดกรองที่ถูกต้อง ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และต้องมีการประเมินผลการใช้แนวทางด้วยการสะท้อนผลและถอดบทเรียนผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งมีการจัดทำรายงานแนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน เพื่อให้มีการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามการรายงานในขั้นของการในการช่วยเหลือดูแลนักเรียน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม เป็นหนึ่งในแนวทางที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำไปใช้ โดยมีคณะครูในโรงเรียนเป็นผู้ร่วมใช้เครื่องมือ ซึ่งการคัดกรองนักเรียนเป็นหนึ่งในขั้นตอนที่สำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่สามารถทำให้ครูเข้าช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย **1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** ประกอบด้วย 1.1 สภาพการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หาจุดแข็ง โอกาส แรงบันดาลใจ และผลลัพธ์ สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาของหน่วยงาน 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ รวมทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำแนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของตนเองรวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนปฏิบัติการดำเนินงานตามแผน ควบคุม ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน **2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป** สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ 2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการแนวทางการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านอื่นๆ เช่น ด้านการส่งเสริมผู้เรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน 2.2 ควรมี

การวิจัยเกี่ยวกับการแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครบทั้งระบบ
ในบริบทของระดับที่สูงขึ้น อาทิ ระดับ สหวิทยาเขต เขตพื้นที่ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐ์ภา แก้วจินดา. (2560). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(3), 118-132.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). คู่มือครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
และแก้วิกฤตสังคม เส้นทางสู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์.
- กรมสุขภาพจิต. (2554). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร:
ยูเร็นสอิมเมจกรุ๊ป.
- ชนม์พิชา กิตติญาณกุล และคณะ. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบคัดกรอง
นักเรียน โรงเรียนในเครือข่ายนสาธิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุราษฎร์ธานี เขต 3. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 1-10.
- นัฏพันธ์ ดิศเจริญ. (2565). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
สถานศึกษา. วารสารศิลปการจัดการ, 6(2), 844-862.
- เนตรนภา คำหนองหว่า. (2560). การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มี
ประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต
3. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญศรีศรี พันธ์วัฒน์. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. ใน
รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เปรมยุตา สุดจำ. (2564). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์โควิด-19. วารสารบวน
สหการศึกษาและมนุษยสังคมศาสตร์, 2(2), 10-17.
- ภิญโญ รัตนพันธ์. (2556). SOAR Analysis: เครื่องมือที่นำมาใช้แทน SWOT Analysis.
วารสารวิทยาลัย บัณฑิตศึกษาการจัดการ มข, 6 (2), 7-20.
- โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม. (2566). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา
2565. เรียกใช้เมื่อ 9 ตุลาคม 2566 จาก <http://www.muangklang.ac.th>

- โรงเรียนเมืองกลางวิทยาคม. (2566). รายงานผลการดำเนินงานโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนปีการศึกษา 2565. เรียกใช้เมื่อ 9 ตุลาคม 2566 จาก <http://www.muangklang.com>
- วนิดา แสนอินตะ. (2565). การพัฒนากลยุทธ์เพื่อการบริหารโรงเรียนเอกชนในสังคมไทย ปัจจุบันโดยใช้ SOAR Analysis. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 9(2), 51-63.
- ศรัณย์ เปรมสุข. (2566). การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนทิพย์.
- เอนก อินัง. (2563). แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.